

ENJOY SAFER TECHNOLOGY™

safer**kids**online

**Varnejši internet za
otroke - starševski
vodnik**

Digitalna življenja

Mnogi med nami pri ESET smo starši kot vi. Čutimo potrebo po usmerjanju svojih otrok skozi življenje in jih želimo obvarovati, dandanes pa je ta odgovornost izjemen izziv.

Z vse bolj zapletenimi mobilnimi napravami, novimi komunikacijskimi platformami in hitro se razvijajočim spletnim jezikom, je tu odlična priložnost da se starši naučijo pomagati svojim otrokom.

Ta vodnik nudi pomoč in razlago kaj je treba storiti, da se prepričate o otrokovi varni uporabi interneta.

Kdo naj govori z njimi?

Ne glede na to kako neprijetno vam je ob tem, morate to biti vi.

Vaši otroci bodo spoznali mnogo ljudi, ki bodo igrali zelo pomembno vlogo v njihovih življenjih, kot so sorodniki, prijatelji in učitelji. Kakorkoli, nihče od njih ne more zasedati vaše starševske vloge. V otrokovih očeh ste vi tisti, ki ima vse odgovore in jim je pripravljen pomagati v situaciji ko ne vedo kaj storiti.

Kdaj govoriti z njimi?

Zdaj!

Od prvega trenutka, ko otrok pokaže zanimanje za vaš tablični računalnik, pametni telefon ali računalnik, začnite razlagati stvari. Obstaja mnogo pravil, s katerimi naučimo otroke biti varne v resničnem svetu, in ravno toliko jih je za spletni svet. Ko vaš otrok odrašča, se pojavljajo nove težave in s tem se nasveti spreminjajo. Prijazni napotki so lahko odločilen korak, ki bodo vašega otroka potisnili v pravo smer.

Izobraževanje - dvosmerna ulica

Se vam zdi, da vaši otroci vedo več o računalniški tehnologiji kot vi? Brez skrbi, niste sami.

Otroci dandanes so veščji uporabe nove tehnologije, medtem ko mora večina odraslih še pridobiti digitalne veščine.

Vendar vedeti, kako dostopati do interneta ni enako kot vedeti kako ga varno uporabljati.

Ni treba, da kot starš veste več kot vaš otrok kaj se dogaja v virtualnem svetu, vendar morate imeti nadzor, če vaš otrok naleti na nekaj neznanega in potrebuje pogovor z nekom izkušenejšim.

Pomembno je, da je otrok del razprave: ustvarite okolje, kjer lahko svobodno sprašuje in ima čas za vsrkavanje novih informacij.

Kaj storiti, ko je vaš otrok v “tistih letih”?

Uporabite orodja za starševski nadzor

Ne glede na starost vaših otrok, lahko izkoristite obstoječo tehnologijo. ESET Parental Control orodja omogočajo blokiranje spletnih mest ali celo kategorij strani, ki vsebujejo potencialno žaljivo gradivo. Lahko določite časovne omejitve za brskanje po spletu ali igranje igrice. Vaš otrok pa lahko zaprosi za obisk določene strani ali za podaljšanje časa za igranje igrice. Poleg orodij za nadzor imamo nekaj nasvetov za različne starostne skupine, da bodo otrokove spletne aktivnosti varnejše.

DO 10 LET

1. Spremljajte njihove prve izkušnje na spletu

Prepričajte se, da boste ob njih ko bodo vaši najmlajši naredili prve korake v digitalnem svetu. Otrokov prvi stik z internetom je odlična priložnost, da ga vodite pri tej novi dogodivščini.

2. Določite pogoje za uporabo interneta

Ustvarite osnovna pravila za uporabo interneta. Najbolje je imeti nadzor nad številom ur, ki jih preživi na spletu in omejiti čas v katerem je dovoljen spletni dostop.

3. Bodite dober vzor

Otroci se pogosto vedejo po vzoru staršev, kar se kaže tako v resničnem kot digitalnem svetu. Če se člani družine vedejo pozitivno, jim bo verjetno sledil tudi otrok.

11 DO 14 LET

1. Naučite jih naj ne delijo informacij, ki bi jih lahko identificirale

Pomembno je otrokom razložiti, da v virtualnem svetu ni vsakdo njihov prijatelj in da obstajajo ljudje, ki jim celo želijo škodovati. Razložite zakaj je pomembno, da ne delijo informacij kot so naslov, telefonska številka, šola ali obšolske dejavnosti, ki jih obiskujejo. Otrok naj vas prav tako vpraša za dovoljenje, preden deli potencialno občutljive fotografije na internetu.

2. Naj bo dialog odprt

Spodbudite vaše otroke naj bodo odprti in svobodno sprašujejo vprašanja o videnem na internetu. Če imate namizni računalnik, ga poskusite postaviti v sobo kjer cela družina preživlja čas in kjer je lahko pod vašim nadzorom, ne pa v njihovo spalnico.

15 DO 18 LET

1. Nihče drug naj ne pozna njihovega gesla

Vemo, da zna biti z najstniki zapleteno, pa vendar je potrebno, da razumejo in izvajajo najboljšo prakso ko pride do gesel. Spoštuje njihovo zasebnost, hkrati pa zagotovite, da nikoli ne posredujejo kopije svojega gesla neznancem.

2. Takoj prijavite zalezovanje in spletno ustrahovanje

Se spomnite nasilneža iz šole, ki je grenil življenje drugim? Dandanes, se je mnogo ustrahovalcev preselilo v moderno tehnologijo in se skrivajo za internetom. Kar se ni spremenilo je dejstvo da želijo psihološko škodovat drugim. Otroci naj takoj obvestijo svoje starše če sami občutijo ustrahovanje.

3. Spletne finančne transakcije so namenjene odraslim

Spletni nakup naj ne bi predstavljal težav, dokler je skrbno opravljeno. Dokler otroci ne razumejo vseh potrebnih previdnostnih ukrepov pri pošiljanju osebnih finančnih podatkov, naj to storijo le pod nadzorom svojih staršev.

Katere so glavne grožnje na spletu?

Zlonamerna programska oprema

Ta vrsta aplikacije poskuša na različne načine poškodovati napravo. Nekatere bodo šifrirale datoteke na vašem računalniku, druge vohuniti za vami ali prenesti druge nevarne aplikacije na vaš računalnik.

V večini primerov pride do okužbe zaradi napak, ki jih uporabniki naredijo po tem ko so ukanjeni s strani napadalca. Uporaba uglednih varnostnih rešitev zmanjšuje tveganje za okužbo s tovrstno zlonamerno kodo.

Nezaželena pošta

To že poznate, so vsa ne zahtevana sporočila, ki se pojavijo v vašem nabiralniku. Taka sporočila običajno vključujejo oglaševanje in vas vabijo k obisku spletnih strani s čudežnimi ponudbami, v večini pa vsebujejo potencialno škodljivo vsebino.

Prevara

To so goljufiva dejanja, ki se zgodijo preko interneta, sprva se lahko pojavijo v obliki nezaželene pošte, kasneje pa se napadalci predstavljajo kot prodajalci, vaši kolegi ali vaša banka, medtem pa želijo pridobiti vaše zaupne podatke. Lažna sporočila, ki zahtevajo uporabniška imena in gesla za družbena omrežja so prav tako pogost primer prevare.

Spletno ustrahovanje

To sovražno vedenje je navadno namenjeno otrokom, žrtev je lahko ogrožena in ponižana s strani vrstnikov v spletnem okolju, stvar je pogosta med najstniki. Spletno ustrahovanje se lahko zgodi po veliko poteh, otroku pa to dejanje lahko škodi in mu povzroči čustveno travmo.

Spletno nadlegovanje in zloraba

Dejanje, ko odrasla oseba skuša otroka prepričati k spolnim aktivnostim. Odrasla oseba skuša ustvariti okolje zaupanja in z otrokom zgraditi čustveno povezavo. Odrasli se pogosto predstavljajo kot otroci, skušajo zgraditi tesen odnos in se nato želijo dogovoriti za osebno srečanje. Za starše je pomembno, da imajo pregled nad tem s kom je njihov otrok v stiku.

Sexting

Besedna zveza izhaja in angleške "sex" in "texting" in je v uporabi že nekaj časa. Medtem ko je bila funkcija SMS uporabljena na mobilnih telefonih za izmenjavo besedilnih sporočil, je razvoj elektronske pošte in drugih storitev za izmenjavanje sporočil prinesel tudi možnost pošiljanja fotografij in video posnetkov.

Kraja informacij

Informacije poslane prek spleta brez ustreznih previdnostnih ukrepov lahko prestreže tretja oseba. Tako prestrežene informacije se lahko uporabijo za krajo identitete ali izsiljevanje.

Končni predlogi

Uporabite orodja za starševski nadzor

Starševski nadzor se lahko uporablja v brskalnikih in protivirusni programski opremi. Najdemo ga v najnovejši različici ESET Internet Security ali v ločeni aplikaciji ESET Parental Control za Android. Taka orodja so na voljo tudi za igralne konzole.

Ne dovolite, da vaš otrok pošilja zaupne informacije prek interneta

Občutljive informacije nikoli ne bi smele biti zahtevane preko elektronskega sporočila ali klepetalnice. Banke na ta način ne zahtevajo podatkov o vašem računu ali PIN-u. Prav tako je pomembno, da tako občutljivih informacij ne dajete svojim otrokom.

Ne odgovarjajte na sporočila zalezovalcev

Če je vaš otrok žrtev spletnega ustrahovanja, naj ne ukrepa nazaj in se maščuje, saj zalezovalec želi izzvati reakcijo in se hrani s škodovanjem drugih. Če se taka situacija nenehno dogaja, je potrebno obvestiti ustrezne organe. Ne brišite prejetih sporočil, saj lahko služijo kot dokaz.

Bodite na tekočem

Onemogočiti otroku dostop do tehnologij dandanes ni rešitev. Digitalne naprave so del njihovega vsakdana in so vse bolj pomembne za njihov razvoj. Namesto, da otroku postavljate omejitve, mu pomagajte da jih uporabljajo varno in sodelujte v interakciji med otrokom in napravo. Treba je poudariti, da lahko veliko teh tveganj prizadene tudi odrasle in mnoge tukaj naštetе ukrepe je treba sprejeti ne glede na starost. Za otrokovo varnost so odgovorni vsi in nasveti v tem priročniku so le smernice. Za več informacij obiščite naša spletna mesta in družbena omrežja

www.eset.si

www.welivesecurity.com

Sledite nam na www.facebook.com/ESETSlovenija